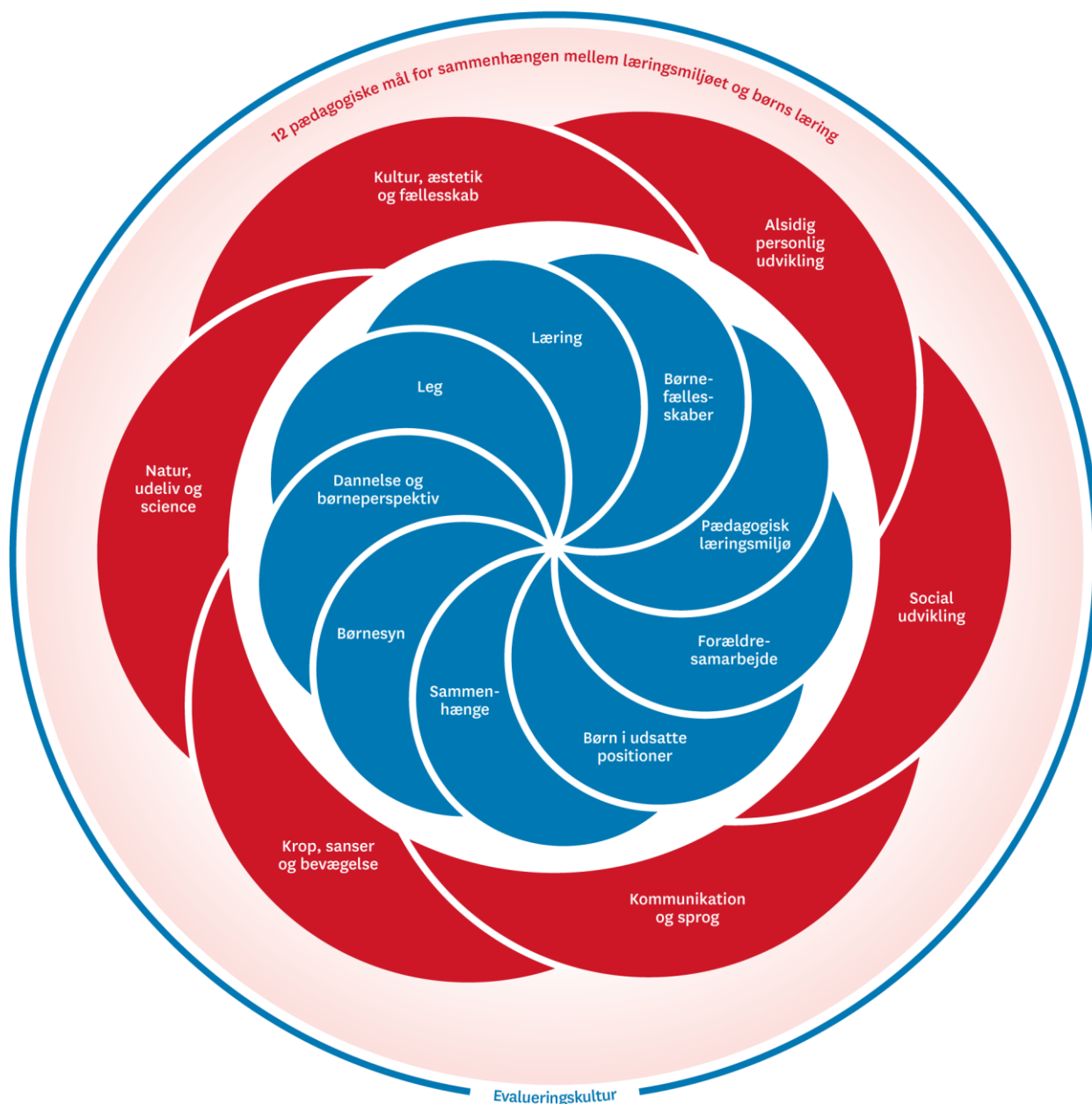


Pædagogisk læreplan for Fristedet - Børnehave 2023



Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan



Hvem er vi?

Børnehuset Fristedet er en 0-6 års institution, som ligger 400 m fra stationen og 500m fra Ringsted å og hele ådalen. Vi har et busstoppested lige uden for døren, og derfor har vi mange muligheder for at komme ud af huset, hvilket vi også gør både med vuggestue og børnehave.

Vi har udvidet åbent, så der er mulighed for at benytte institutionen fra kl. 6 om morgenen til kl. 18 om aftenen – om fredagen dog kun til kl 17.

Vi er en bevægelsesinstitution, og har derfor fokus på bevægelse i vores arbejde. Vi har altid tilbud om forskellige bevægelses-/motorikbaner, og i hverdagen har vi fokus på at understøtte arbejdet med læreplanstemaerne med bevægelse – Det kan fx være leg med bogstaver og/eller tal når vi svinger i gyngerne, lege med bevægelse, som understøtter samarbejde og sociale kompetencer, samt fælles bevægelseslege på legepladsen mv.

I vores samvær og daglige arbejde tager vi udgangspunkt i en anerkendende tilgang. Vi ønsker, at det enkelte barn bliver udfordret tilpas på det udviklingstrin, hvor de er og ikke hvor gruppen er. Med det mener vi, at de enkelte aktiviteter kan have forskellige mål for de enkelte børn. Det mener vi kun er muligt, hvis vi følger børnene tæt i deres udvikling og derfor er det som udgangspunkt de samme voksne, som følger en børnegruppe fra de starter i vuggestuen til de går ud af førskolen.

Vi har stort fokus på og forståelse for, de forskellige muligheder børnene har for at udvikle sig i henholdsvis vokseninitierede aktiviteter, og i børnenes egne lege, og derfor er vores hverdag også bygget op, så den kan rumme begge dele.



Pædagogisk grundlag



”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn, har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber



- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I hverdagssituationer:

Børnesyn: Alle børn har værdi i sig selv for det de er, og ikke det de gør. Vi respekterer deres ønsker og behov ved at have rammer og rutiner, som de selv kan navigere rundt indenfor, og vi har altid fokus på at se det enkelte barn og lade dem komme til orde i fx spisesituationer, hvor vi prioriterer at spise i mindre grupper, eller med en voksen ved hvert mindre bord i større grupper. Vi anerkender børnene, når vi er sammen i garderoben. Når noget virker svært og med fokus på den enkelte, barn skubber og skærmer vi, med henblik på at give dem gode og positive selv billeder – også ifht egen formåen.

Dannelse og børneperspektiv: Udgangspunktet i alle hverdags situationer er at vi skal huske på, at vi har ansvar for almen opdragelse, mens de er i institutionen. Vi skal have fokus på at gøre dem til livsduelige borgere – fx lære almen bordskik, hensyn til omgivelser, hjælpe og modtage hjælp mv. Dette altid med respekt for deres alder og udviklingsniveau. Dette giver dermed forskellige muligheder for inddragelse, deltagelse og medindflydelse.

Leg: Vi har fokus på at skabe en legende, let og eksperimenterende stemning omkring hverdagssituationerne. Eks. Leges madpakkerne på bordet ved at nævne farver. ”Dem med blå madpakker kan sætte sig op”. Måske leger vi sten, saks, papir om hvis tur det er til at dække bord. Vi bruger ofte små historier i garderoben eks. Foden skal fanges gennem buksebenet eller buksebenet fanger armen der skal finde foden.

Læring: Læring foregår hele dagen og derfor skal personalet også have fokus på læringsmuligheder for børnene i alle situationer over dagen. Den voksne skal stille sig nysgerrigt i relation til barnet, så de sammen kan gå på opdagelse i noget fælles. Særligt for hverdagssituationerne (kan være i forbindelse med toilet-besøg, dække bord til frokost, hjælp i garderoben mv) hvor personalet oftest har børnene 1 til 1 skal de gribe de situationer, hvor de sammen med børnene, kan gøre sig nysgerrige på deres perspektiver og udforske dem.

Børnefællesskaber: Når vi fx spiser og er i garderoben, har vi stor fokus på at børnene skal hjælpe hinanden, og ikke mindst spørge hinanden om hjælp. Vi taler om, at vi gør tingene sammen og for hinanden, og dermed får vi også italesat det fællesskab, man er en del af i hverdagen. Når vi har samling i grupper, spiser og er i garderoben, er det ofte et mindre fællesskab omkring egen gruppe, men fx ved samling omkring eftermiddagsfrugten eller ved børnehavens månedlige fødselsdage, er det det store fællesskab med hele børnehavegruppen. Hverdagen er netop delt op, så den inviterer til børnefællesskaber på tværs – Der er både aktiviteter i gruppen (med stor fokus på det at være en del af en gruppe), som er det børnefællesskab, de voksne har bestemt efter alder. Dernæst er der børnefællesskaber på tværs af aldersgrupper resten af dagen, hvor børnene selv kan vælge kammerater og fællesskaber til og fra. På den

måde har børnene mulighed for at indgå i mange forskellige relationer og fællesskaber gennem dagen. Her hjælper store små og viser vej og hvor små kan erhverve ny viden fra de stores leg – både gennem deltagelse og iagttagelse.

Denne beskrivelse og fokus på børnefællesskaber og på at give plads til de forskellige, er fælles både for hverdags-situationerne, de børneinitierede aktiviteter og de pædagogisk-planlagte aktiviteter.

I de pædagogisk-planlagte aktiviteter

Børnesyn: Alle børn bliver set hver dag – også når de ikke er her. Alle grupper taler i deres samlinger om, hvem som er her og hvem som IKKE er her. Derved bliver alle børn set, også selvom de ikke er tilstede.

Alle pædagogiske aktiviteter er tilrettelagt, så de voksne har overvejet børnenes deltagelsesmuligheder på forhånd. På denne måde skabes plads til medbestemmelse. Ydermere er de pædagogiske aktiviteter tilrettelagt, så alle børn bliver udfordret på deres niveau – Der er ikke en ”laveste” eller ”højeste” fællesnævner, men forskellige mål med forskellige niveauer.

Dannelse og børneperspektiv: Mens børnene er i institutionen, skal vi huske på at alle hverdagsituationer, som udgangspunkt, er en del af den almen opdragelse, vi som voksne har ansvar for. F.eks. Det at lære almen bordskik, vise henvis til omgivelser, hjælpe og modtage hjælp, er alt sammen en del af det fokus vi har for at gøre børnene livsduelige borgere. Dette altid med respekt for deres alder og udviklingsniveau og dermed forskellige muligheder for inddragelse, deltagelse og medindflydelse. I de pædagogisk-planlagte aktiviteter vil vi endvidere have fokus på betydningen af både at give plads og byde ind med ting, da det både at give plads og byde ind (og nogle gange mødes på midten) er en vigtig del af dannelsen på sigt. Lære dem at alle har samme indflydelse/stemme og i gennem simple afstemninger, lære dem om det demokratiske samfund, de er en del af.

Leg: I børnehaven er vi gode til at lave rammesatte regellege til samlinger og for en større gruppe af børn på legepladen. Vi har ligeledes masser af lege på vores motorikbane, hvor den voksne fx leger jungle eller lign med børnene. Vi er opmærksomme på de 6 legetyper (*Undersøgende og udforskende leg, konstruktionsleg, tumleleg, rolleleg, regelleg og fantasileg*) og har legemiljøer, som inviterer til dette. Et vigtigt fokus for os voksne, er at skabe læringsmiljøer igennem dagen, der giver mulighed for at børnene kan udforske de forskellige legetyper. F.eks. ved at skabe læringsmiljø med dukker, køkkenting mm. Hvor rollelegen kan udforskes.

Læring: I de pædagogisk-planlagte aktiviteter laver personalet en didaktisk planlægning, samt didaktisk analyse, hvor i de planlægger børnenes muligheder for læring. Da vi fra forskning ved, at børn lærer bedst i de situationer, hvor de har mulighed for at have indflydelse på aktiviteterne, fylder børnenes deltagelsesmuligheder meget i disse. Personalet skal på forhånd have gennemtænkt børnenes deltagelsesmuligheder og derigennem også stille sig åbne for evt andre input fra børnene og være klar til at gribe disse, og arbejde videre med dem sammen med børnene.

I de børneinitierede aktiviteter:

Børnesyn: Vi respekterer børnenes behov for at udforske og lære gennem egen leg. Vi har kontinuerligt fokus på, hvor det er nødvendigt at være ”bagved”, ”ved siden af” og ”foran” – både i fht legetyper og til de enkelte børn. Vi viser dem ”vejen” ved at pirre deres nysgerrighed og så giver vi dem plads og rum til at eksperimentere, med den nye viden i deres eget legeunivers.

Dannelse og børneperspektiv: I børnenes egen leg er det igen vigtigt at de voksne har fokus på, hvor det er nødvendigt at være ”bagved”, ”ved siden af” og ”foran”. De skal støtte børnene i deres deltagelsesmuligheder og deres ”øven sig i” at være på og give plads, når de er sammen med andre børn. Dette gælder også ifth at støtte dem i at ”mødes på midten” i konflikter eller ”gå med flertallet”.

Leg: Vi har fokus på at tilbyde alle 6 legetyper, så børnene har mulighed for at blive stærke i dem alle. Vi øver os i at være tæt på alle børneinitierede legeaktiviteter for at kunne støtte op og sikre flow i legene. Vi har dog primært

fokus på at gå ”bagved” og på afstand, når børnene leger selv, da vi synes, det er vigtigt de også får mulighed for at lave deres egne hierarkier i legene. Når vi observerer på afstand, er det for at sikre at børnene ikke ”gror fast” i en bestemt legerolle. Vi ser det derfor, som vores rolle at hjælpe til at udvikle legene og rollerne, så det ikke altid er den samme som er hund, far, mor og lign. I nogle legetyper fx konstruktionslegen har vi fokus på mulighederne for at indarbejder science (snak om størrelsesforhold, tyngde mv)

Vi arbejder med implementeringen omkring at få tydeliggjort for børnene hvilke legemedier, der er til rådighed for børnene, i og med det ikke altid er synligt for dem, da vi ikke har frit tilgængeligt legetøj altid. Vi gør brug af aktivitetstarvler, hvor der hænges billeder op af forskelligt legetøj. På denne måde har børnene mulighed for at byde ind med ønsker om lege. Vi har fokus på, den voksnes rolle i legene. Vi er bevidste om at vi kan komme til at være den styrende i legen, når vi leger med og har derfor altid en overvejelse omkring, hvad og hvordan vores deltagelse er.

Læring: Børn bruger legen på at bearbejde det de har oplevet/lært. Derfor er det vigtigt, at der er plads til den fri leg i hverdagen. Det er den voksnes opgave at være med på sidelinjen og hele tiden vurdere nødvendigheden af at gå bagved, gå ved siden af eller gå foran i børnenes leg. Vi ved at det er vigtigt for den fremtidige dannelse, at børn kan mestre alle 6 legetyper, så derfor har vi også et fokus på i hverdagen, at alle 6 legetyper er tilgængelige i børnenes læringsmiljøer.

Pædagogisk læringsmiljø



Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi arbejder didaktisk med arbejdet omkring de forløb og aktiviteter, vi har i vores formiddagsgrupper. Inden vi starter et forløb eller en aktivitet, har vi gjort os overvejelser om hvad det er vi ønsker at børnene får med, hvor der er plads til deres perspektiver og ideer, samt hvor vi kan justere os efter det enkelte barn.

For at skabe genkendelighed for børnene og give dem overskud til at komme med deres perspektiv, starter alle grupper deres formiddagssamling på den samme trygge måde. Vi taler om, hvem der er her, hvem vi mangler og hvilken dag det er. Der er skabt rum til at børnene kan dele noget med børnegruppen og derefter præsenteres formiddagens program. I grupperne bruges ofte piktogrammer, som en rammesætning af læringsmiljøet. I nogle tilfælde kan det være at nogle børn har deres egen piktogrammer, for derved bedre at kunne forstå og huske hvad der skal ske. Nogle grupper bruger

piktogrammerne meget overordnet, men fælles er at de bruges, som det nu er relevant for det enkelte barn og børnegruppe.

Vi prioriterer at arbejde i mindre grupper, da vi ved, det er her vi skaber den bedste mulighed for samspil og udvikling. Vi organiserer os i vores formiddagsgrupper ved at lave både aktiviteter der er fælles i gruppen og aktiviteter, hvor den enkelte voksen har en mindre børnegruppe.

Vi sikrer børnenes deltagelses muligheder ved at inddrage dem i planlægningen af et forløb eller aktivitet. Eks. i børnehaven, har børnene mulighed for at hjælpe med at forme bevægelsesbanen. På denne måde møder vi også børnene, så det sikres at alle børn kan deltage og for at skabe rum for en bevægelse vi ønsker i institutionen. Vi har lavet et billede katalog, som både kan bruges af de voksne og børnene, af tidligere baner og opstillinger i bevægelsesrummet. Dette kan bruges til at lave et forløb.

Vi tager den didaktiske tænkning med os ud, i aktiviteterne i det frie rum, med spontan leg samt i hverdagsituationerne.

Vi følger børnenes spor når vi er på tur og er meget bevidste om, at turen hen til destinationen, er ligeså meget en læringsmulighed, som selv destinationen.

Vi arbejder med at dele os op i flere rutineprægede situationer end vi hidtil har gjort. Eks. i garderoben i børnehaven, når vi har spist, går vi som oftest alle ud. Her arbejder vi med at organisere os sådan, at det er en mindre gruppe børn der er i garderoben af gangen eller at antallet af voksne er tilstrækkelig. Vi ønsker at skabe plads til, at vi kan guide de børn der har brug for det, i forhold til at blive selvhjulpne, eller lære at vente. Vi har fokus på at skabe ro i garderoben for de børn der bliver for overvældede, hvis der er for meget støj.

Når vi er i vores fællestid enten morgen eller eftermiddag, har vi fokus på at tilbyde mange forskellige læringsmiljøer. Børnene har altid mulighed for at vælge en aktivitet med bevægelse. Vi har fokus på, at de voksne fordeler sig i børnehaven, for således at skabe mange små aktiviteter/lege. Vi har altid en voksen der kaldes ”flyver”, som har ansvaret for de praktiske opgaver, som oprydning, bleskift mv. Dette sikrer at de voksne der er i gang med en aktivitet eller deltagende i en leg, ikke afbrydes. Vi arbejder med at synliggøre for børnene hvilke legemedier, der er til rådighed, for at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn. Dette har vi blandt andet gjort med billeder af fælles bevægelseslege, som vi har hængt op udenfor. Disse bruges i det frie rum og til eftermiddagens frugtsamling.

I alle aktiviteter vi har, har vi en legende og medskabende tilgang.

Samarbejde med forældre om børns læring



Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Fælles for Ringsted kommune:

Samarbejdet mellem den enkelte familie udvikles og skabes i tæt dialog mellem familien og det enkelte dagtilbud. I Ringsted Kommune skabes det bedste grundlag for et fælles samarbejde og ansvar for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse, gennem:

- Tidlig visitering og besøgsdage
- Et åbent og tillidsfuldt forældresamarbejde
- Gensidige afstemninger af forventninger
- Involvering og deltagelse i det tværfaglige samarbejde

I Fristedet sørger vi for at holde forældrene informeret om gruppernes, samt husets aktiviteter, så forældre kan understøtte læringen hjemme. Dette sker via et ugentlig ugebrev, hvor uges aktiviteter fortælles/beskrives. I ugebrevet kan den kommende uges begivenheder også beskrives. Ugebrevet, samt billeder til forældrene, giver dem større indblik i deres børns hverdag og bedre muligheder for at understøtte oplevelser og læring.

Vi holder aldrig møder om børn uden deres forældre, da det er dem, som kender dem bedst. Vi tror på, at hvis et barn skal lykkes, så er det vigtigt vi samarbejder tæt med forældrene, så indsatserne både sker i hjemmet og i institutionen.

Forældrebestyrelsen har endvidere været med til at udarbejde følgende retningslinjer:

Hvad kan dagtilbuddet gøre i samarbejdet med den enkelte forælder for at styrke trivsel, udvikling, læring og dannelse?

Sørge for at få info/nyheds-ugebreve ud, så vi har fælles afsæt. Hvis forældrene ved hvad der sker i hverdagen, er det lettere for dem at understøtte det daglige arbejde i institutionen. Må gerne stille opgaver til forældrene, i form af opgaver/lektier hjemme.

Skal som forældre kunne stole på, at man bliver kontaktet og involveret, hvis personalet oplever udfordringer hos barnet. – Udgangspunktet er, at forældrene er eksperter på deres børn, så de vil altid blive spurgt til råds, inden personalet tænker i løsninger på udfordringer – også selvom det primært opleves i dagtilbuddet.

Kan skabe tryghed hos forældre og børn, ved at følge det samme barn/forældre hele vejen igennem dagtilbuddet.

Sørge for at ”komme godt fra start” – Hos os er der både mulighed for at deltage i Tidlig Visitering, som er besøgsdage inden start i vuggestuen og dernæst inviteres alle nye forældre til en opstartssamtale. Opstartssamtalen giver personalet større indblik i vuggestuebarnets start på livet og giver bedre forudsætninger for den bedste trivsel, udvikling, læring og dannelse af barnet.

Hvad kan den enkelte forælder gøre i samarbejdet med dagtilbuddet for at styrke barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse?

Skal holde sig opdateret via gruppens ugebrev. Skal turde spørge ind til hverdagen. Skal ville understøtte det arbejde som gøres i institutionen. Bakke op om evt ”lektier”. Byde ind ny inspiration til personalet med udgangspunkt i hverdagen. Skal komme med bekymringer og uindfrie forventninger, så problemer ikke vokser sig store – særligt for store. Stille spørgsmålstegn ved ting de ikke forstår, eller ikke kan se mening med.

Man har som forældre ansvar for at holde sig ajour, så børnene er i institutionen og er forberedte når de fx skal på tur.

Hvordan sikrer bestyrelsen at hele forældregruppen deltager i fællesskabet i dagtilbuddet?

Ved at være en del af institutionens årlige forældremøde, og ”tage fat” i alle, så nogle af dem som normalt ikke kommer, får øjnene op for det fællesskab et forældremøde kan åbne op for.

Invitere til 1-2 arrangementer i løbet af året, hvor der er mulighed for at møde hinanden på kryds og tværs, og kunne lade alle familier være med på hvert deres niveau.

Invitere forældre med som hjælpere til de to årlige arrangementer bestyrelsen afholder for institutionens børn – Diskofest (for hele børnehaven) og Overnatning (For institutionens førskole).

Ved at være kontaktpersoner for alle nye forældre i institutionen og derved skabe en større mulighed for kontakt til forældrene i huset.

Børn i udsatte positioner



Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Fælles for Ringsted Kommune:

Alle børn i Ringsted kommunes dagtilbud, der befinder sig i en udsat position, modtager en systematisk og målrettet tværfaglig indsats med henblik på at afhjælpe deres udfordringer, der knytter sig til deres trivsel, læring, udvikling og sundhed.

Der handles i alle dagtilbud tidligt, hurtigt og relevant via:

- Fokus på hele barnets dag, såvel hjemme som i dagtilbud
- Fokus på barnets deltagelsesmuligheder i børnefællesskaber
- Justering af læringsmiljøer
- Forpligtigende forældresamarbejde
- Udarbejdelse af pædagogisk plan
- Udviklingsmodellen med tilhørende mødestruktur

Alle dagtilbud arbejder forebyggende, med konkrete indsatser:

- Tidlig visitering med besøgsdage
 - Samtale ved opstart i dagtilbud, eller senest efter 3 måneder
 - Trivselsvurdering 2 gange årligt
 - Sprogvurdering i 3 års alderen og ved særlig eller fokuseret indsats igen ved 5 års alderen
 - Brobygningsarbejde omkring overgange i barnets liv fra 0 til 6 år
-
- I Fristedet er alle aktiviteter tilrettelagt med forskellige mål for forskellige børn. Vi arbejder gerne i mindre grupper, så hvert enkelt barn får større fokus og opmærksomhed. Dermed også større udviklingsmuligheder.
 - Vi har øjne for, at børnene er både medvirkende og medskabere af aktiviteter og hvis ikke, så hjælper vi dem på vej. Dette gør vi med en overvejelse om, hvorvidt der er nødvendigt at gå bagved, ved siden af eller foran – alt efter barn og aktivitet.

- Der ud over laver vi trivselsvurderinger 3 gange om året med tilhørende handleplaner, så vi sikre at alle børn bliver set i deres udvikling. Hvis det kræves, understøtter vi dette med pædagogiske planer og tværfaglige møder med relevante instanser, for at komme frem til bedst mulige understøttelse af det enkelte barns udvikling.
- LUN – Personalet er på nuværende tidspunkt deltagere i udviklingsprojektet LUN. LUN står for Leg, Udvikling og Nærværd. LUN er et led i den tidligt forebyggende og foregribende indsats for børn. Vi arbejder ugentligt med LUN samlinger, i mindre grupper. Disse samlinger er målrettet børnenes følelsesmæssige og sociale udvikling. Målet for disse samlinger er at give børnene endnu flere oplevelser af fællesskab og udvikle børnenes evne, til at kunne begå sig bedre, på den ene eller anden måde.

Sammenhæng til børnehaveklassen



Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Fælles for Ringsted Kommune:

I Ringsted Kommune starter de kommende børnehaveklassebørn i tidlig SFO-start d. 1. maj. Vi kalder starten i tidlig SFO for Spirestart og børnene for "Spire-børn".

Den gode overgang til SFO og skole, handler om at børnene får kendskab til skolelivet og relationen til de voksne, der bliver en del af barnets skoleliv. Det er afgørende for den gode overgang, at Spirebørnene hjælpes godt over broen fra børnehaven til Spireperioden i SFO. Spireperioden sker gennem brobygning mellem børnehave og SFO og er et fælles anliggende for de professionelle på begge sider af broen, - og det foregår i et tæt samarbejde med forældrene. Børnehaven modtager et beløb til at skabe en god overgang for alle børn.

Kvaliteten i Spireforløbet er kendetegnet ved pædagogisk velovervejede tiltag, der skaber helhed og kontinuitet for børn og voksne og bidrager til positivt til børnenes trivsel. Overgangen bærer præg af kvalitet for børn, forældre og professionelle og har fokus på at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.

I Spireforløbet arbejdes der bl.a. med følgende aktiviteter, som er beskrevet:

- Leg- og bevægelse (LOB) fra årets start
- Trivselsvurderinger og overleveringssamtale evt. med deltagelse af forældre
- Spirebørn besøger SFO og genbesøger børnehave

I Fristedet følger vi kommunens fælles retningslinjer for overgange og samarbejde med skolerne i byen.

Derudover har vi det sidste år børnene er i institutionen en "førskole". Her "leger vi skole" og laver "skoleting". Leger med bogstaver, udbygger ordforråd, har fokus på særlig de sociale kompetencer og barnets alsidige personlige udvikling. Overskriften for året er "Jeg har brug for jer, og I har brug for mig" og kommer særligt til udtryk i et afsluttende teaterstykke, hvor alle roller er lige meget værd og afgørende for om man kan optræde med stykket.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi deltager som en fast del af det ugentlige arbejde i førskolen, i kommunens tilbud Leg og bevægelse. Her kommer førskolen i kommunens gymnastikhal og svømmehal, hvor de møder andre institutioner og igennem leg, får mulighed for at udvikle sig motorisk, indgå i fællesskaber og danne nye fællesskaber.

Dernæst siger vi altid ja, til deltagelse i musikskolens Rytmik forløb, når dette tilbydes. Rytmikforløbet er for de største i vuggestuen og kan både foregå på musikskolen eller ude i institutionen.

En fast del af sommerens ture for huset går til Sct. Bendts kirken og Klosterlunden, hvor der hver uge i juli måned afholdes Sommersjov. Her underholdes med en række forskellige forestillinger med sang, musik, trylleri og meget andet for børn. Dette tiltag laves af Kommunen og Oplev Ringsted.

Igennem Oplev Ringsted, har vi også haft mulighed for at få Line Solsikke ud på besøg i institutionen. Line Solsikke er en kendt "figur" for børnene i kommunen, da hun blandt andet også deltager på Ringsted Børnefestival. I den forbindelse holder vi os ajour med byens forskellige aktiviteter og snakker blandt andet med børnene om disse, for at invitere dem og deres forældre til yderligere brug af lokalsamfundet.

Vi kommer fast på biblioteket og er en del af flere af deres arrangementer som f.eks. Sangens dag. Dernæst er vi også en del af deres projekt "Bog glad", som betyder at vi har modtaget en masse bøger, som er frit tilgængelige for børnene i institutionen. I forbindelse hertil kommer biblioteket også ud på besøg engang imellem og her har de flere gange haft deres maskot Baldrian med. Bogbussen kommer også hos os en gang om måneden, hvor vi har mulighed for at komme ud og kigge, låne og få læst bøger højt.

I forbindelse med arrangementer i byen, så som byfest, middelalderfestival mm. Besøger vi disse steder og herigen-nem viser børn og forældre de forskellige muligheder byen tilbyder.

De fleste børn i vores institutionen kender også til flyvepladsen i Ringsted. Det er altid en god oplevelse at komme på cykeltur ud til flyvepladsen, hvor vi altid mødes med smil og med mulighed for at se fly, både på land og i luften, samt lægehelekopteren der holder til ved siden af.

Sidst men ikke mindst kommer vi i Klostermarks kirken og Sct. Bendts kirke ved højtider og deltager i arrangementer der afholdes forskellige steder i byen, f.eks. juleforestillinger på musikskolen.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Da vi har vores bevægelsesprofil, har vi truffet et bevidst og fagligt begrundet valg om at have vores bevægelsesrum helt neutralt. Dette er gjort for at mindske forstyrrelser i fordybelsen. Vi justerer og ændrer i banen og rummets inddeling alt efter aktivitetens formål. Vi bruger ofte vindueskarme og vægge som en del af legene i rummet. Eks. med billeder, bogstaver eller farvefelter børnene skal nå med fødderne, imens de holder hænderne på gulvet. I bevægelsesrummet er det for børnene givet hvad de skal, og derfor overskueligt for dem at deltage, da de nemt kan gennemskue, hvad der forventes af dem.

Vi arbejder med at bruge alle rummene i børnehaven. Inddrage køkken, værkssted, garderobe. Der er for børnene ingen steder de ikke må lege, men de voksne guider og hjælper dem med at finde hensigtsmæssige legesteder til eks. fangelege. Når vi vælger at skabe mange små rum i rummene, gør vi det får at kunne tilbyde flere forskellige voksenstyrede aktiviteter, samt at skabe rum for børnenes egne lege og aktiviteter i mindre grupper. Vi indretter stuen, så den ligger mindst muligt op til vilde lege, eks. ved at bryde de naturlige ”løbebaner” der er i et gennemgangsrum med kommoder eller rumdelere.

Vi rykker jævnlgt rundt på borde, rumdelere, for at skabe små rum. Vi gør os overvejelser omkring at børnene har steder, de kan trække sig.

Vi tydeliggør for børnene hvilken funktion der er lagt op til i den pågældende indretning, eks. at bordet med papir og blyanter på er et tegnebord. Hvis børnene søger ro eller er i gang med en god leg, kan bordet dog hurtigt blive til en hule, med hjælp af et tæppe. Vi møder børnene i de læringsmiljøer, de selv er med til at forme og skabe.

Ligesom vi rykker rundt på indretningen af møbler jævnlgt, så har vi også fokus på at indrette med børnenes klippeklistering. Disse udskiftes ofte, for at sikre at rummene ser indbydende og inspirerende ud for børnene. Børnene bliver ofte inspireret af de øvrige børns kreativitet og sådan opstår eks. et blomstertema på tværs af grupperne. Vi bruger eks. Lyskæder eller afslappende dekoration til at skabe hyggekroge. Vi forsøger at holde stuerne ordentlige, for at give en fornemmelse af ro og overblik.

Vi er bevidste om at vores valg om at have et stort bevægelsesrum også er et fravalg om andet. Bl.a er meget legetøj ikke direkte i børnehøjde, derfor arbejder vi med at tydeliggøre endnu mere over for børnene, hvad de har af muligheder i børnehaven. Vi haft succes med en aktivitetstavle, hvor vi med billeder af legetøj og aktiviteter, i børnehøjde, sammen med barnet kunne tale med dem, og hjælpe dem med at vælge en aktivitet.

Vi er bevidste omkring, at vi har rammer for børnene, med et overordnet regelsæt, men at børnene lærer at ikke alle regler er for alle. Eks. nogle børn har sværere ved at vente i kø, end andre og tilbydes derfor en forlomme. Eller nogle børn har meget brug for et voksenskød i frugtsamling. Vi ønsker, at lærer børnene forståelse for hinanden behov, at vi alle kan fejle, og derfor hjælper hinanden med at løse det.

Vi er bevidste om at forskning, at på det psykiske plan, viser at børn har bedst gavn af at have samme primære voksne gennem, deres tid i institutionen. I Fristedet følger de voksne børnene hele vejen fra vuggestue og til de går ud af institutionen. Vi oplever, det også gør det lettere for os at lave aktiviteter, som udfordrer det enkelte barn tilpas, så de forbliver i læringsflow. På denne måde ved vi hele tiden ved, hvor de er i deres udvikling. Vi laver aldrig aktiviteter efter højeste- eller laveste fællesnævner, fordi vores grundige kendskab til det enkelte barn gør det muligt ALTID at have forskellige mål for øje i grupperne.

Vores fokus på at se alle børn hver dag – også når de ikke er der, er også med til at sikre den gode relation. Både voksenbarn og barn-barn, da alle har oplevelsen af at være vigtige og have en betydningsfuld rolle i gruppen.

I den frie tid om morgenen og om eftermiddagen kan børnene frit vælge at gå på legepladsen. Her vil den/de voksne være for at hjælpe børnene i gang med en leg, hjælpe ind i leg eller skabe rammerne for at nye lege kan opstå. Vores legeplads bruges meget forskelligt og de to afdelinger rummer alle mange kroge, som børnene ofte søger for at lege små hemmelige lege. Vi bringer ofte, efter børnenes initiativ eller behov, inde-aktiviteter med ud på legepladsen. Det gør os for at gøre legepladstiden for de børn der trives med fx at tegne eller spille spil, mere attraktivt. Vi bruger vores legeplads til at skabe et læringsrum med mere plads og højere til loftet. Her er sjovere at spille bold og lege vilde dyr, da vi ikke skal passe på støjniveauet, som inde. Vi oplever færre konflikter blandt børnene i vores udetid, da der er plads til at skabe lege, uden at blive forstyrret. Derfor prioriteres udetiden højt. Vi har fokus på den voksnes rolle, og særligt regellege som: ”Hvad er klokken, Hr. Løve?” eller: ”Alle mine kyllinger” øves og leges meget. Ude, i det store fælleskab, er der plads til at de mindste kan starte med at observere legene, til de føler sig sikre nok til at deltage sammen med en voksen.

Vores uderum er ligeså stor en del af vores bevægelsesprofil, som vores bevægelsesbane inde. Det betyder at vi, især om sommeren, udnytter vores bevægelsesmoduler og bringer dem ud og i spil på legepladsen. På denne måde kan vi kombinere vores indebane med f.eks. en gyng i et træ, en hoppesats fra en bæk mm.

De seks læreplanstemaer



Alsidig personlig udvikling



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I forbindelse med et forløb, hvor en børnehavegruppe har lavet huse med familie billeder mm. Til alle børnene. Udvides dette projekt nu, med ture hjem til alle børnene. Dette skaber en kobling mellem arbejdet hjemme i børnehaven og livet uden for børnehaven.

"Børnegruppen er taget på tur hjem til et af børnene der bor i et lejlighedskompleks. Barnet bor i et område hvor mange af bygningerne ligner hinanden. Gruppen kommer gående og en voksne spørger om barnet kan finde hen til den opgang han bor i. Barnet tøver og peger at de skal ligeud. Efter lidt tid spørger den voksne om barnet kan huske hvilket nummer han bor i. Barnet ryster på hovedet. "Det er derhenne H bor" råber et andet barn og peger. "Hvordan ved du det?" spørger den voksne. "Jeg kan huske 1 tallet fra H's billede". H nikker og siger "Nummer 10". "Sejt, hvor er det godt husket H" anerkender den voksne. Et tredje barn kigger, peger og siger "H er det ikke også din cykel? Den er blå

ligesom min". Herefter går snakken videre om cykelfarver, hvilket nummer forskellige bor i og ikke mindst, så besøges Hs opgang."

- Social udvikling – Der understøttes at indgå i sociale fællesskaber og at der er mulighed for at udvikle nye relationer i sin gruppe.
- Kommunikation og sprog – Der understøttes sproglige kompetencer. Der gives mulighed for at udtrykke sig, samt forstå hinanden, sig selv og omverden.

Børnehaven skal til at have frugt og samles i rundkreds. Alle grupper er fælles. Da der er ro på og alle får sat sig ned, begynder en eftermiddagssamling. I denne samling får børnene mulighed for at udfolde, udforske og erfarer. De får mulighed for at få tillid til egne potentialer. Der foregår samspil og tilknytning til de andre børn og voksne.

"En pædagog spørger ud til børnene om nogle har lyst til at fortælle, hvad der er lavet i de forskellige grupper i samling. C rækker hånden op og fortæller, hvad hun kan huske fra deres. A rækker hånden op og fortæller mere til Cs fortælling. Pædagogen spørger, om de andre grupper også vil fortælle. En pige fra mellemgruppen rækker hånden op, men bliver genert da pædagogen siger hendes navn. Pædagogen hjælper pigen med at sige "Jeg hører i har leget en leg". Pigen smiler og bliver nu ivrig for at fortælle."

- Social udvikling – Der understøttes sociale fællesskab og det at trives i et fællesskab.
- Kommunikation og sprog – der understøttes sprogudvikling, opnå erfaringer med at kommunikere og sproglige tanker.
- Krop, sanser og bevægelse – Muligheden for at mærke efter i kroppen, hvordan den reagere og forholder sig, til det at stå frem foran den resterende børnegruppe.

Social udvikling



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I den frie leg på legepladsen er der stor mulighed for at lege på tværs og den voksne er lige i nærheden og vurderer fra leg til leg, hvor det er nødvendigt at være bagved, ved siden af og foran for at understøtte fællesskaber og relationer.

”Eks. En voksen har i samarbejde med en gruppe børn bygget en vaskehal på legepladsen. Børnene har indbudt med forskellig viden i forhold til en vaskehal. L spørger hvor stopskiltet i hallen er. A spørger hvor lang tid der er tilbage af vasken foran og V siger at vaskehallen skal have et navn. Alle skilte mm. Er lavet og børnene cykler rundt på legepladsen og benytter vaskehallen. O kommer cyklende og L guider hende til hvad de forskellige ting betyder. Flere og flere børn kommer til og begynder at lege forskellige roller. Flere af drengene leger arbejdsmænd. ”Hvordan skal de andre dog se vi er arbejdsmænd?” Den voksne finder papir og tus frem og børnene får skilte på ryggen, så man kan se hvad de er. Flere og flere ønsker skilte og der kommer alt fra arbejdsmænd til enhjørninger i legen omkring vaskehallen.”

- Sprog og kommunikation – Der opstår en fælles kommunikation omkring aktiviteten på legepladsen. Børnene har mulighed for at lege med og byde ind, på hvert deres niveau.
- Natur, udeliv, science – Naturen og dets rekvisitter bruges i legen til vaskehallen, samt i rollelegene som arbejdsmænd mm.
- Krop, sanser og bevægelse – Børnene bruger deres kroppe til at lege og til at udtrykke deres roller igennem.
- Alsidig personlig udvikling – Børnene bruger hinanden i legen, spejler sig og videre udvikler på egen måde. De erfare og udforsker med hinanden. Der er mulighed for at udvikle kompetencer til at indgå i et fællesskab.

Vi leger meget fælleslege med børnene i hverdagen, hvor der er fokus på simple regler, så at alle kan være med – som begyndende understøttelse af fællesskaber i regellege. I nedenstående eksempel er børnene opmærksomme på hinanden og alle har mulighed for at være med til at skabe legen og alle får dermed en rolle.

” Vi er på legepladsen, og en af børnene spørger den voksne, om de ikke skal lege bytte stol. I fælleskab får de sat mælkekasser op i en rundkreds som passer til de børn, som kommer og vil være med. Børnene skiftes til at sige et udsagn (alle med støvler, alle med røde huer, alle drenge osv) der passer på en eller flere børn og de skal så bytte plads”

- Sprog og kommunikation - de kommunikerer hele tiden og giver udtryk for de ”ligheder” de oplever kan bytte plads
- Natur, udeliv, science - legen leges ude med de rekvisitter der er til rådighed
- Alsidig personlig udvikling – gennem observationer udforsker børnene sig selv og hinanden i fællesskaber, på tværs af alder, køn, baggrund

Kommunikation og sprog



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

- Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:
- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Spisesituation

I vores spisesituation sidder de voksne med rundt om bordet, hvor vi hjælper og deltager i samtalerne. Vi guider og sætter ord på børnenes handlinger fx ”du vil gerne have hjælp til at åbne madkassen”, ”du har brug for skraldespanden” eller når de gerne vil fortælle sidemanden at de også har ostehaps med.

”En børnegruppe sidder med to voksne og spiser madpakker. De er godt i gang og snakken går i større og mindre fællesskaber ved bordet. A siger pludseligt ”Må jeg bede om skraldespanden?”. Ingen respondere umiddelbart på hendes ord. A prøver igen med højere stemme og kigger på den voksne der sidder et stykke væk fra hende og skraldespanden. Den voksne kigger på A og siger ”A, måske du skal sige et navn når du spørger efter skraldespanden. Og måske kigge på den du nævner. Så har de nemmere ved at høre det er dem du beder om hjælp”. A kigger rundt ”E, må jeg bede om skraldespanden?” E kigger op – ”Hvad?” ”Må jeg bede om skraldespanden?” siger A endnu engang. E rækker skraldespanden og får et tak af A. E siger ”Så lidt” og fortsætter sin snak med sidemanden.

- Alsidig personlig udvikling – Et trygt rum med omsorg skabe højere gåpåmod til f.eks. at turde spørge om hjælp. Der erfares sammen med den voksne og skabes tillid til barnets egne potentialer.
- Social udvikling – Fællesskab, med empati og relationer.
- Krop, sanser og bevægelse – Der sanses med kroppen, når nogle kigger på en, i forbindelse med lyd. Børnene bruger kroppen til at hjælpe hinanden.

Rimestund i den frie leg

Flere af grupperne har haft om rim i deres grupper og falder nu i snak om alle de rimeord/kort de har set.

"Ko rimer på sko" siger A. L siger "Og so". De griner. A: "Vidste du godt at mur, sur, skur og ur alle sammen rimer L?". L ser overrasket ud "åh er det rigtigt?". L kigger på en voksen. "Ja det er helt rigtigt og der er faktisk endnu et ord der rimer". A råber "BUR". De griner alle og den voksne anerkender. L siger "Hvad rimer på pind?". Den voksne og A tænker. "Find" siger den voksne. "Ej det er fjollet" siger A. De kigger på hinanden. "L skal vi ikke gå ud på legepladsen og finde flere rimeord?" siger A. "God ide" siger L. Sammen rimer drengene derud af og de griner når de finder på en masse ord de ikke selv helt kender."

- Alsidig personlig udvikling – Her understøttes et fællesskab hvor børnene udfolder, udforsker og erfare med hinanden. Der skabes en tilknytning til hinanden gennem læringsmiljøer de hver især har deltaget i tidligere.
- Social udvikling – Der skabes et fællesskab om rim. Et fælles tredje. Børnene bidrager med de ressourcer de nu engang har lært, hver især.

Krop, sanser og bevægelse



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Som bevægelsesinstitution har vi hele tiden fokus på bevægelse og det grovmotoriske. Vores læringsmiljø inviterer til alle former for bevægelse. Vi har også fokus på sanserne, som for os, er en naturlig del af bevægelseskonceptet.

”På legepladsen har en voksen startet bål op. Børnene skal lave snobrød og får hver en snobrødspind. Børnene skal prøve sig frem med at form deres eget snobrød. Nogle børn synes det er svært og mærkeligt at dejen klistre til fingrene. Børnene spejler hinanden og den voksne, for at se hvordan de gør det. Dem der har brug for det, efter selv at have forsøgt får hjælp af en voksen. Den voksne og børnene snakker om hvordan dejen følelsen, samt hvordan den dufter og ser ud, før og efter det er bagt.”

- Alsidig personlig udvikling - at lære noget om sig selv egen formåen.
- Kommunikation og sprog - bruges til at tale om oplevelsen og følelsen som dejen og brødet har.
- Natur, udeliv og science – Aktiviteten foregår ude og gør brug af naturens redskaber.
- Social udvikling – Der skabes et fælles tredje om bålet og børnene bruger hinanden til at spejle sig i.

Vi er opmærksomme på, at det er vigtigt at indbyde børn i aktiviteter med skiftende arousal. For os er det vigtigt at alle børn både mærke hvordan kroppen følelsen i høj og low arousal. Derfor har vi i hverdagen fokus på lege med arousal skift – både den ene og anden vej.

”To voksne er i bevægelsesrummet med en stor flok børn en eftermiddag. Børnene spørger efter musik og bolde. De to voksne sætter lege i gang med bolde, løb og fart. Alle børn er med på hver deres udviklingsniveau og måde. Der foregår lege på kryds og tværs og børnene bruger deres kroppe og redskaber på forskellige måder. Efter et godt stykke tid og god fart, slukker de voksne pludseligt lyset, skifter musikken og alle børnene stopper op. ”Prøv lige at ligge jer ned, med

bolden på maven, luk øjnene og lyt til musikken” Siger den ene voksne. Mens sætter den anden voksne noget børnemeditationsmusik på og der bliver ellers stille i rummet.

- Kommunikation og sprog – Der kommunikeres både verbalt, samt nonverbalt gennem musikken.
- Alsidig personlig udvikling - Der erfares og udforskes på både nye og kendte måder, igennem kroppen, musikken og arousal. Dette sker på tværs af børnenes alder, køn mm. Der skabes nysgerrighed omkring det fælles tredje gruppen har gang i.
- Kultur og fælleskab - børnenes deltagelsesmuligheder er forskellige men alle kan være med på hver deres måde. På denne måde præger de hinanden og legene.
- Social udvikling - Sociale fælleskaber opstår. Alles bidrag er værdifuldt og oplever at høre til i fællesskabet.

Natur, udeliv og science



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi sørger for at følge børnenes spor, også når det handler om naturen. Det er vigtigt at børnene får en fornemmelse for, og lyst til at gå på opdagelse i naturens mange fasetter og dele. Vi sætter ord på betydningen af bæredygtighed.

"Et barn T og en voksen sidder en eftermiddag på legepladsen og snakker om små dyr i naturen. De sidder ved en gammel træstub og finder dyr der gemmer sig inden i. De snakker om hvor og hvordan de forskellige små biller, edderkopper, laver mm. Lever. De beslutter sig for at lave et insektbo i et hjørne af legepladsen. De samler nogle flere børn og sammen laver de små hjem af spande og skovle med gærs, blade og pinde. De tager en melonskrald fra eftermiddagsfrugt og den voksne fortæller hvordan de små insekter vil elske den søde melon. De efterfølgende dage tager T den voksne i hånden så snart de kommer på legepladsen og så skal de ned og kigge til insekterne. T inddrager flere og flere børn i boet og alle hjælper de med at passe på dyrene og deres bo."

- Kommunikation og sprog – Den voksne og barnet, senere børnene, kommunikerer om det de ser og oplever. Sætter ord på.
- Kultur, æstetik og fællesskab – børnenes forskellige oplevelser af naturen og insekter, giver engagement, nysgerrighed og kreativitet til boet. Oplevesen af at vi kan have forskellige tilgange til insekter og behandlingen af disse.

At gøre sig erfaringer med naturen er for os, ikke kun at tage ud og opleve den. Det handler også om at mærke den og eksperimentere med den, for at få nogle nye erfaringer med os selv i fht naturen.

"En flok voksne og børn skal på tur. Børnene er blevet bedt om at tømme deres taske forinden, da vi skal ud og finde sten. Vi går ned til åen og børnene bliver introduceret for, at de må vælge de sten de gerne ville have med hjem, men at de selv skal bære dem i deres tasker hjem. Børnene går og løfter på stenene for at mærke vægten og kommer dem i tasken, for at se hvordan de passede i størrelsen. Da vi er på vej tilbage med taskerne fulde af sten, er der nogle børn, der erfarede, at det bliver for tungt efter at have gået et stykke vej og må tage nogle af stenene op af tasken igen. Børnene erfare også at nogle gange kan man bytte sten fra taskerne og på denne måde hjælpe hinanden på vejen."

- Alsidig personlig udvikling – Erfaring og udforskning af egen formåen og kunnen. Anerkendelsen af når noget bliver for tungt for en og at det er ok.
- Krop, sanser og bevægelse – Mærke på egen krop hvor meget noget vejer. Forskellen fra at have noget i hænderne, til at skulle bære det i rygsækken.
- Social udvikling – Fællesskabet omkring stenene og det fælles tredje i det.
- Kommunikation og sprog – Undervejs sættes der ord på oplevelserne og følelserne.

Kultur, æstetik og fællesskab



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Det er vigtigt for os at vise børnene hvordan man kan bruge forskellige former for materialer og redskaber til at skabe sit helt eget udtryk.

"En eftermiddag finder en voksen papir og lim frem og tager med på legepladsen. Hun inviterer børn med til at lave et lille naturkunstværk. "I kan gå rundt på legepladsen og finde alle mulige ting, som i kan komme på jeres papir og måske bare lave et mønster men det kan også være at man ud af de ting i finder, kan lave noget der måske ligner et dyr, et menneske." J siger "Eller en vandrutsjebane". Den voksne smiler og anerkender at det også er en mulighed. Børnene går på jagt og finder blade, kastanjer, pinde, mm.. De får lim og kan frit gå i gang med deres billede. "Se jeg har lavet en pige" Siger L, som med en kastanje som hoved, pinde som krop og arme og blade som hår, har lavet et fint billede. "Waow, det kan jeg da godt se" siger den voksne. "Men hun mangler øjnene" Siger A. Den voksne henter noget silkepapir og viser L hvordan hun kan tage et lille stykke og trille som en kugle og sætte på som øjne. Nogle børn kan have svært ved at se hvad hinanden har lavet, men de har gode snakke og forklare og fortæller hver især om deres billeder."

- Natur, udeliv og science – Naturen bruges som redskab og rekvisit og potentialerne i redskaberne ses. Børne undersøger og får erfaringer med naturen.
- Krop sanser og bevægelse – Kroppen sanser gennem de forskellige redskaber og rekvisitter børnene bruger til deres billede.
- Alsidig personlig udvikling – Tillid til egne potentialer og et fællesskab der giver engagement og nysgerrighed.
- Kommunikation og sprog – Undervejs snakkes der om de forskellige billeder og hvad de viser. Børnene bruger både billedet og deres sprog til at udtrykke sig.

Vi synes det er vigtigt at give børnene kendskab til forskellige kulturer og religioner, som færdes iblandt. Særligt forskellige højtider og baggrunden for disse, er noget vi snakker om. Vi gør derfor brug af de tilbud lokalsamfundet giver, som blandt andet julegudstjenester og ligger vægt på de snakke sådan en gudstjeneste, kan ligge op til.

"Hvert år til jul, bliver børnehaven inviteret til børne-julegudstjeneste i Klostermarkskirken. Hele børnehaven går afsted sammen og mange af børnene tror, de skal op i den store kirke på tovet. Pædagogen fortæller børnene, at vi skal i Klostermarkskirken. Snakken fortsætter omkring hvordan de to kirker ser ud, med både størrelser, farver mm. Børnehaven ankommer til kirken og sætter sig tilrette. Vi snakker om den måde man skal snakke på i kirken, for at lyden ikke skal blive for høj. Gudstjenesten er et teater om Jesusbarnet og de 3 vise mænd. Undervejs bruges rekvisitter, lyd og musik. Musikken er sange børnene kender til og derfor kan synge med på. Børnene er meget interesseret og fanget af historien.

På vejen hjem går snakken omkring hvad teateret handlede om, om jul og julehistorier. Der tales om at nogle går i kirke til jul og på andre tidspunkter. Nogle børn fortæller om deres oplevelser med kirken – barnedåb, bryllupper mm.. Vi sætter ord på for børnene, omkring at det er forskelligt hvordan man går i kirke og hvor ofte man gør det."

- Alsidig personlig udvikling – Børnene får igennem snakke om kultur og traditioner større viden om sig selv og hinanden. Dette sker på tværs af køn, alder, kultur, baggrund mm.
- Social udvikling – forståelse af os selv og hinanden, samt det fællesskab man kan skabe på trods af forskelligheder.
- Kommunikation og sprog – fortællingen og snakkende der er omkring kirker, traditioner, højtider mm. Både før og efter gudstjenesten.

Evalueringsskulturr



Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Som beskrevet tidligere, er vores didaktiske planlægningskemaer og didaktiske evalueringsskemaer en del af vores dagligdag. Disse sikrer kvaliteten af planlægning og evalueringen af vores pædagogisk-planlagte aktiviteter. Som vi allerede gør nu, så fortsætter vi med at planlægge vores år, ud fra et årshjul, der inddeler de 6 læreplanstemaer på perioder af 2-3 måneder. Det betyder at vi for hver periode har to overordnet temaer, som vi kobler til flere af de 12 pædagogiske mål og derigennem strukturer, planlægger og evaluere vores forløb.

Vi har fokus på fortsat at nedskrive konkrete praksis eksempler fra vores hverdag, der beskriver de forskellige læringsmiljøer og har kobling til de 12 pædagogiske mål.

Dernæst ønsker vi at tilføje et nyt element til vores didaktiske modeller. Det er vigtigt at vi sætter børnenes syn på aktiviteter og oplevelser højt og derfor skal vi sikre dataindsamling gennem børnene. Det betyder at der igennem børnetegninger, børnefotos eller andet skal dokumenteres de forskellige læringsmiljøer.

Vi ønsker fortsat at bruge de pædagogiske planer til at lave handleplaner for læringsmiljøer, når vi oplever børn i særlige udfordringer eller udsatte positioner. Vi ønsker at genbesøge disse og sikre at kvaliteten af disse og vores daglige arbejde er ajour. På denne måde sikre vi at de er dynamiske og at vi igennem evaluering har nye indsatser for øje.

Det er væsentlig at vi i fremtiden får implementeret LUN og LUN-samlinger som en fast del af vores hverdag. LUN skal sikre at vi er indgribende og foregribende, med indsatser for børn, der har særligt brug for det. Vi skal på denne måde sikre flere og nye fællesskaber for børnene og herigennem hjælpe børnene i deres følelsesmæssige og sociale udvikling.

